ΣΤΕ07| ΜΕΡΟΣ Ζ΄

2024 · https://docs.theosis.work/db/chapters/2024/στε07-μεροσ-ζ΄/

Ἡ μυστική δύναμις, ἡ ἐμποδίζουσα τήν Δικαιοσύνην νά ἐνθρονισθῇ ἐπί τῆς γῆς, εἶναι ἡ ἄγνοια αὐτῆς ὑπό τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅσον καί ἄν προήχθῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τήν σοφίαν καί τήν ἐπιστήμην, αἱ πρόοδοι αὐτοῦ εἰς τήν ἀντίληψιν τῆς ἀληθοῦς Δικαιοσύνης, ἥτις ταυτίζεται πρός τό ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον, εἶναι ἀσήμαντοι.

Πᾶσα ἀνθρώπινος νομοθεσία, ἡ ὁποία ἤθελεν ἐναρμονίσῃ τήν ἰδέαν τῆς Δικαιοσύνης μέ τό συμφέρον τοῦ ἀνθρώπου, λαμβάνει κῦρος καί ἀλήθειαν.
Ἀλλά πῶς τά συμφέροντα τοῦ ἀνθρώπου, συγκρουόμενα ἑκάστοτε πρός ἄλληλα, εἶναι δυνατόν νά εὑρίσκωνται ἐν ἁρμονίᾳ πρός τήν Δικαιοσύνην;

Ἄνευ τῶν μερῶν τό σύνολον δέν ὑφίσταται. Ἀνάγκη, λοιπόν, ἡ δικαιοσύνη ν’ ἀποβλέπῃ εἰς τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν μερῶν, εἰς τήν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, ἵνα ἐξυπηρετήσῃ τό σύνολον. Ἡ δικαιοσύνη ἐπομένως συνίσταται εἰς τήν ἀπονομήν, ἑνί ἑκάστῳ τοῦ προσήκοντος ἐν τῷ βαθμῷ τῆς ἀξίας καί τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ ἐπί τῆς γῆς.

Ἡ Δικαιοσύνη ὅθεν δέν εἶναι ἰδέα ταυτόσημος πρός τήν ἰσότητα **ἀλλά πρός τήν κοινωνικήν ἁρμονίαν,** πρός τήν ἀδιατάρακτον συμφωνίαν τῶν αἰσθημάτων πάντων, ὅσοι ζῶσι ἐν τῇ αὐτῇ κοινωνίᾳ. Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀγνοίᾳ αὐτοῦ ἀδυνατεῖ νά ἐννοήσῃ, ὅτι τό ἀληθές αὐτοῦ συμφέρον ἔγκειται **ἐν τῇ ἁρμονικῇ συνεργασίᾳ,** ἐν τῇ ἀγάπῃ πρός τόν πλησίον του.

Πλῆθος ἐπιθυμιῶν, συγκρουομένων, ἐκτρέπουσι πολλάκις αὐτόν ἀπό τῆς ἀληθοῦς ἀντιλήψεως τῆς Δικαιοσύνης. **Εἶναι αἱ τυφλαί δυνάμεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, αἵτινες, οὖσαι ἀναγκαῖαι εἰς τήν ζωήν τοῦ ἀνθρώπου, παλαίουσιν ὑπέρ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὑπάρξεως.**

Ἀλλ’ ὑπάρχει ἐπίσης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπέρτατος ρυθμιστής αὐτῶν, ὁ ὀρθός λόγος, ὅστις προορισμόν αὐτοῦ ἔχει νά κανονίζῃ τά πάντα διά τῆς δικαιοσύνης.

Οὐδέν ὑπάρχει ἄνευ σκοποῦ τινος, ἀλλ’ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀγνοίᾳ καί ἀτελείᾳ αὐτοῦ ἀγνοεῖ κατά ποῖον τρόπον συμβάλλει ἕκαστος εἰς τήν ἐξυπηρέτησιν καί προαγωγήν τοῦ συνόλου.

Οὕτω ἡ ἄνευ μέτρου θεραπεία τοῦ σώματος καί τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀπόλυτον ἐπικράτησιν τῆς ὕλης ἐπί τοῦ πνεύματος, ἐν ἄλλαις λέξεσιν τήν ἀποκτήνωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος καί κατά συνέπειαν τήν ἀπώλειαν τῆς ἐλπίδος ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀνθρώπου, τήν ὁποίαν τά ὄντα καί ἡ φύσις ἀναμένει παρά τοῦ βασιλέως τοῦ Σὺμπαντος.

Διά τῆς θεραπείας τοῦ πνεύματος καί τῆς ἑνώσεως θά δυνηθῇ νά παλαίσῃ ἀποτελεσματικῶς ὁ ἄνθρωπος ἐναντίον τῶν περικυκλούντων αὐτόν στοιχείων, νά κατανοήσῃ τούς δεσμούς αὐτοῦ μετά τῆς φύσεως, μετά τῶν ἀπείρων αὐτῆς δυνάμεων, μετά τῶν ὁποίων εἶναι στενώτατα ἡνωμένος.

Ἐν τούτοις τό πνεῦμα οὐδέν δύναται νά κατορθώσῃ ἄνευ τῆς ὕλης. **Δώσατε τήν προσήκουσαν ἑκάστῳ θέσιν καί ἰδού ἡ Ἁρμονία, ἰδού ἡ Δικαιοσύνη.**

Τό πνεῦμα εἶναι τό Οὐράνιον δῶρον, ὁ Βασιλεύς, ὁ Πατήρ, ὁ σοφός ἡμῶν ὁδηγός, τόν ὁποῖον ἡ ὑπερτάτη Πρόνοια ἠδύνατο ν’ ἀποστείλῃ πρός τόν ἄνθρωπον. Δι’ αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος διεσώθη ἐπί τῆς γῆς διά μέσου τῶν αἰώνων καί ἐν τῷ μέσῳ ἀμετρήτων κινδύνων, οἵτινες ἠπείλουν τήν ὕπαρξιν αὐτοῦ.

Διά τοῦτο ἡ Θεία Νομοθεσία ἔχει ὡς ἔμβλημα αὐτῆς: «**Ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καί ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καί ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καί ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου,**» καί ὡς συνεπείαν τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἀρχῆς: «**καί τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.**» (**Λουκ. Ι΄ 27**)

Ἄνευ τῆς πρώτης παραγγελίας ἡ δευτέρα θά ἦτο ἀδύνατος, διότι ὁ ὀρθός λόγος ὑπαγορεύει τήν ἀγάπην πρός τόν πλησίον πρός ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἰδίου ἑνός ἑκάστου συμφέροντος.

Τό ἔνστικτον ἐμπνέει εἰς τόν ἄνθρωπον τάς ἀρχάς ταύτας, ἀλλ’ ἡ ἄγνοια ἐκτρέπει αὐτόν ἀπό τῆς ὀρθῆς ἀντιλήψεως τοῦ συμφέροντος καί συντελεῖ, ὥστε τούς κοασμούς τῶν βατράχων νά ἐκλαμβάνῃ ὡς γλυκό κελάδημα τῆς ἀηδόνος.

Αἱ ἀντίθετοι ἐπιθυμίαι ζητοῦσι νά ἐπιβληθῶσι ἐν τῷ κόσμῳ μετά τοσαύτης τυφλῆς ὑπερηφανείας, ὥστε θά ἐνόμιζέ τις, ὅτι ἡ ζωή ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτάς. **Οἱ ἡδονισταί νομίζουσιν, ὅτι οὐδέν πραγματικόν ὑπάρχει ἐκτός τῆς ἡδονῆς καί οἱ ὑλισταί, ὅτι ἡ ἀλήθεια καί ἡ πραγματικότης ἐγκλείονται ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ὕλης.**

Ἐν τούτοις ὑπεράνω τούτων ὑπάρχει τό πνεῦμα, ὁ ὀρθός Λόγος, τοὐτέστιν ἡ Δικαιοσύνη, διότι δέν ὑπάρχει παρά ὁ ὀρθός Λόγος ὁ δυνάμενος νά διακρίνῃ τό ἀληθές τοῦ ἀνθρώπου συμφέρον, τό ὁποῖον εἶναι ταυτόσημον πρός τήν Δικαιοσύνην.

Οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ πλειότητι αὐτῶν εἶναι κατ’ οὐσίαν εἰδωλολάτραι καί εἰς τά αἰσθήματα καί εἰς τάς σκέψεις. Εἰς τά αἰσθήματα, διότι πάντοτε ὡς μέτρον ἐκτιμήσεως αὐτῶν ἔχουσι τήν ὕλην, τήν κοσμικήν ἐμφάνισιν, ἡ ὁποία ἐπιδρᾷ ἐπί τῶν αἰσθήσεων, παραμελοῦντες οὕτω πᾶσαν ἀληθῆ ἀξίαν καί τήν δικαιοσύνην.

Δέν ἀντιλαμβάνονται, οὔτε προσέχουν εἰς τάς ὑψηλάς σκέψεις, διότι αὗται δέν εἶναι ὁραταί εἰς τούς ὑλικούς ὀφθαλμούς, οὔτε ψηλαφίζονται διά τῶν χειρῶν. Βυθιζόμενοι ἐντός τῆς ὕλης ἀδυνατοῦν νά ἐξέλθουν ὑπεράνω αὐτῆς, διά νά ἀντιληφθῶσι βαθμηδόν τάς ἀπόψεις τῆς Θείας Προνοίας καί συντελέσωσιν, εἰς τήν πραγματοποίησιν αὐτῶν.

Ἐν ἀγνοίᾳ τῆς γνώσεως, ἥτις δίδει τήν λύσιν τῶν ψυχικῶν προβλημάτων, δέν εἶναι εἰσέτι εἰς κατάστασιν νά ἐπωφεληθῶσιν ἐξ αὐτῶν. **Πλέουσιν ἐπί τῆς κακίας, ἥτις εἶναι δυστυχία, μία ψυχική ἀσθένεια,** περί ἧς πρέπει νά φοβῶνται τόσον περισσότερον, ὅσον πολυτιμότερον εἶναι ἡ ψυχή τοῦ σώματος.

Ποῖος δέν προτιμᾷ νά εἶναι πνεῦμα ὑπέρτερον καί ἀγνόν, ἀντί νά εἶναι ἄγριος καί κτηνώδης; Ἡ Εὐδαιμονία, ἀληθῶς εἰπεῖν, δέν στηρίζεται παρά ἐπί τῆς τελειοποιήσεως τῆς ψυχῆς, τουτέστιν ἐπί τῆς ἐναρέτου ψυχῆς. Ἀλλ’ οἱ ἄνθρωποι, διατελοῦντες ὑπό συνθήκας ὑλικάς, ἀγνοοῦσι τήν ψυχήν

των, τήν ἀνεκτίμητον αὐτῆς ἀξίαν, ἄν καί ἔχωσι πάντοτε πρό αὐτῶν τήν ἀπόδειξιν εἰς τήν διαφοράν τῶν συνθηκῶν μεταξύ τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ ζώου.

Ἀπορροφημένοι ἀπό τά ὑλικά συμφέροντα παρεγνώρισαν τήν δύναμιν τῶν ὑψηλοτέρων ἰδανικῶν καί κατέστησαν ὑποτροφικά τά αἰσθήματα τῆς αὐτοθυσίας καί τῆς ἀγάπης.

Ἐντεῦθεν ἐπήγασεν ἡ ἀτελεύτητος σύγκρουσις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, αἱ ἐπιτεινόμεναι κοινωνικαί ἀντιθέσεις, ἡ ἐξαφάνισις πάσης ἰσορροπίας εἰς τά κοινωνικά αὐτῶν αἰσθήματα καί εἰς τάς σκέψεις. Ἀγνοοῦν τά μυστικά τῶν κοινωνικῶν ἐπιδημιῶν, τήν λύσιν τοῦ μεγίστου ζητήματος τῆς διανομῆς τῶν ἀγαθῶν, **τό μυστικόν τῆς συμμετοχῆς πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς τά ἀγαθά τῆς γῆς συμφώνως πρός τούς νόμους τῆς ἰσότητος καί τῆς Ἀγάπης, τόν τρόπον τοῦ ζεῖν μεταξύ ἀνδρός καί γυναικός** συμφώνως πρός τούς νόμους τῆς φύσεως καί τῆς δικαιοσύνης.

Ἡ ψυχή, ὅπως καί ὁλόκληρος ἡ ζωή, ἀκολουθεῖ τόν Παγκόσμιον Νόμον τῆς προοδευτικῆς ἐξελίξεως.

Ὁ ἄνθρωπος, μή συγκείμενος ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀλλά καί ἐκ τῆς ψυχῆς, δέν δύναται νά ἔχῃ ὅριον ἐξελίξεώς του τόν κύκλον τῶν αἰσθήσεων. Διά τοῦτο **ἡ λατρεία τοῦ πνεύματος δέν εἶναι, παρά ἔργον τῆς προόδου,** ἐνῷ ἡ εἰδωλολατρεία τῆς ὕλης, ἀνήκουσα εἰς τήν πρωτόγονον ζωήν τοῦ ἀνθρώπου, διαιωνίζει τήν κατάστασιν τῆς δουλείας τοῦ πνεύματος εἰς τήν ὕλην, ὅπερ ἀντιτίθεται πρός τήν πρόοδον καί τόν ἀνθρώπινον προορισμόν.

Οἱ σοφοί διά νά ἐξηγήσουν τήν καταγωγήν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ζώων, ἀνατρέχουσιν εἰς τόν παγκόσμιον νόμον τῆς δημιουργικῆς προόδου τῶν ὄντων. Τοῦτο εἶναι ἀληθές. Ἀλλά διατί νά περιορίσωμεν ἐπί τοῦ ὑλικοῦ κόσμου τόν νόμον τοῦτον;

Πάντα τά ὄντα, ἡ φύσις ὁλόκληρος διατελεῖ ὑπό τήν ἐπιρροήν τοῦ νόμου τούτου. Εἶναι ὁ συντελεστὴς τῶν μεταβολῶν τῆς φύσεως τῆς ἱστορίας καί τῆς ἀνθρωπότητος. Εἶναι ὁ κοινός νόμος τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ, ὅστις ἐξελίσσεται ἐπί ἑνός κύκλου, τοῦ ὁποίου τό Κέντρον ἀποτελεῖ ὁ Θεός. Ἰδού διατί ὑπέρ τόν ὑλικόν ἄνθρωπον ὑπάρχει ὁ πνευματικός, ὑπέρ τήν ὕλην τό πνεῦμα.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τό πνεῦμα εἶναι κατ’ ἀρχάς ἐγκεκλεισμένον ἐντός τῆς ὕλης, ἔχον ἀνάγκην αὐτῆς, ὅπως τό νήπιον ἔχει ἀνάγκην τοῦ μητρικοῦ κόλπου. Ὅταν ὅμως ἐξελιχθῇ ἐπαρκῶς, ὅταν ἀναπτύξῃ ζωήν ἀνεξάρτητον, ὀφείλει νά κυριαρχήσῃ τῆς ὕλης.

Ἐκδήλωσις τοῦ πνεύματος εἶναι τό σύνολον τῶν ἰδεῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν τήν γνῶσιν, ἥτις ὑποτάσσει τήν ὕλην. Διά τῆς γνώσεως τό πνεῦμα καθιστᾷ αἰσθητήν τήν ὑπεροχήν αὐτοῦ ἐπί τοῦ ὑλικοῦ κόσμου καί καθιστᾷ ἑαυτό πραγματικότητα αὐταπόδεικτον, ἐνῷ δέν εἶναι οὔτε ὑλική ὑπόστασις, οὔτε ψηλαφητόν ἀντικείμενον.

Ἀλλ’ ἡ πλειονότης τῶν ἀνθρώπων, κατειλημμένη ἀπό τήν ἔννοιαν τῆς ἐπιφανείας τῆς ζωῆς, δέν φροντίζει νά εἰσέλθῃ εἰς τό βάθος αὐτῆς, ἵνα ἀποσείσῃ τήν εἰδωλολατρείαν τῆς ὕλης καί καταστήσῃ τό πνεῦμα ἐλεύθερον. Καί ἐξελθόντες τῆς καταστάσεως τῆς εἰδωλολατρείας δέν δύνανται ν’ ἀντιληφθῶσι πνευματικόν τι ὄν, χωρίς νά προσδώσωσιν εἰς αὐτό ὑλικήν μορφήν.

«Ἀλλ’ ἔρχεται ὥρα, ὅτε οἱ ἀληθινοί προσκυνηταί προσκυνήσωσι τῷ Πατρί ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ. Πνεῦμα ὁ Θεός καί τούς προσκυνοῦντας Αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.» (**Ἰωάν. Δ΄ 23-24**).

Διά νά ἐννοήσωμεν τό μυστήριον τῆς ψυχῆς, πρέπει νά γνωρίσωμεν τήν ἱστορία αὐτῆς. Ὅθεν τοῦτο εἶναι ἓν ἐκ τῶν μᾶλλον σκοτεινῶν προβλημάτων.

Ὑπάρχει εἰς τό ἀνθρώπινον ὄν μία ψυχική κλῖμαξ μεταξύ τῆς ἀρχεγόνου ψυχῆς καί τοῦ πνεύματος. Ἡ σπουδή τῆς ἀνατομίας πράγματι ἀποδεικνύει, ὅτι πλῆθος ψυχικῶν λειτουργιῶν, ὑπαγομένων εἰς τήν ἱεραρχικήν τάξιν, εἶναι ἡνωμέναι καί ἀποτελοῦν τήν ἀνθρωπίνην ψυχήν ὑπό τήν ἡγεμονίαν τοῦ πνεύματος.

Ἡ ἰδέα αὕτη δύναται νά ἐξηγήσῃ πλῆθος προβλημάτων. Οὕτω δύναται νά ἐννοηθῇ ἡ ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ πνεύματος. Μετά τήν ἐξαφάνισιν τοῦ σώματος καί τῶν κατωτέρων ψυχικῶν αὐτοῦ λειτουργιῶν, τό πνεῦμα, παραμένον ἐλεύθερον καί ζῶν τοῦ λοιποῦ εἰς τόν κόσμον τῆς σκέψεως, εἶναι αὐτονόητον, **ὅτι δέν ἔχει δι’ ἑαυτό ἄλλην πηγήν συντηρήσεως, παρά τήν γνῶσιν, τήν ἰδέαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τήν οὐσίαν παντός πνευματικοῦ ὄντος.**

Τοῦτο δέν εἶναι δύσκολον νά ἐννοηθῇ, ὅταν ληφθῇ ὑπ’ ὄψει, ὅτι εἰς τήν κατάστασιν τῆς ἐπιγείου ζωῆς πρό πάντων αἱ ὑψηλαί σκέψεις καί τά εὐγενῆ αἰσθήματα ἰσχυροποιοῦσι τήν ψυχήν καί διατρέφουσι τό πνεῦμα. «Οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπί παντί ῥήματι ἐκπορευομένῳ διά στόματος Θεοῦ.» (**Ματθ. Δ΄ 4**)

Ἐάν λοιπόν πᾶς τις δύναται ν’ ἀντιληφθῇ, ὅτι μόνον ἡ ἰδέα διατρέφει καί αὐξάνει τό πνεῦμα, δέν εἶναι προφανές ἐκ τούτου, ὅτι δέν ὑπάρχει παρά Ἰδέα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τήν οὐσίαν τοῦ πνεύματος, ὅπως καί παντός ἄλλου πραγματικοῦ ὄντος;

Ἐπομένως εἶναι λογικόν νά παραδεχθῶμεν, ὅτι **ὁ ὑπεργήϊνος κόσμος εἶναι ὁ Κόσμος τῶν Ἰδεῶν** καί ὅτι τό μυστήριον τοῦτο εἶναι δυνατόν νά κατανοηθῇ ὑφ’ ὅλου τοῦ κόσμου, ἀρκεῖ ν’ ἀπομακρύνωμεν τήν ἀντίληψιν τῆς ὑλικῆς τοῦ πνεύματος παραστάσεως.

Τούτου δεδομένου δύναται νά κατανοηθῇ κατόπιν, πώς ὑπάρχουν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ δύο εἴδη ἀπόψεων τοῦ τρόπου τοῦ κρίνειν, ἡ ἄποψις τοῦ πνεύματος καί ἡ ἄποψις τῶν αἰσθήσεων.

Ἐάν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν ἔχει παρά μόνον τάς αἰσθήσεις, δέν θά ἠδύνατο τίποτε νά αἰσθανθῇ πέραν τοῦ ὑλικοῦ βιβλίου. Ὅταν ἠθέλομεν προσπαθήσει νά ἐμβάλωμεν εἰς αὐτόν τήν ἀντίληψιν ἑνός ἀΰλου ἀντικειμένου, ὅπως εἶναι ἡ ἰδέα, ἡ γνῶσις δέν θά ἠδύνατο νά φαντασθῇ αὐτήν, παρά ὡς ἀντικείμενον ἔχον ἔκτασιν. Τότε αἱ αἰσθήσεις δέν θά ἠδύναντο ν’ ἀντιληφθῶσι οὐδέν πνευματικόν ἀντικείμενον, χωρίς νά δώσουν εἰς αὐτό ὑλικήν ὑπόστασιν.

Ὁ κόσμος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μή δυνάμενος νά ὑψωθῇ ὑπέρ τήν ὕλην, θά ἦτο καταδικασμένος εἰς τήν εἰδωλολατρείαν τῆς φύσεως. Θά ἦτο ἄνευ γνώσεων, ἄνευ ἐπιστήμης, ἄνευ ἰδεῶν, διότι οἱαδήποτε ἰδέα, ὅσον καί ἄν ἀναφέρεται εἰς ἀπόψεις ὑλικάς, αὐτή καθ’ ἑαυτήν εἶναι ἄϋλος καί κατά συνέπειαν ἡ σύλληψις αὐτῆς θά ἦτο ἀδύνατος ὑπό τοῦ ὑλικοῦ ἐγκεφάλου.

Ὀλίγοι ἄνθρωποι εἶναι εἰς κατάστασιν ν’ ἀποχωρισθῶσιν ἐντελῶς τῆς εἰδωλολατρείας, ἄν καί πάντες διά τῆς λογικῆς αὐτῶν ἀντιλαμβάνονται, ὅτι ὁ Θεός καί ἡ ψυχή εἶναι ἄϋλα, μή καταλαμβάνοντα διά τοῦτο χῶρον.

Δέν εἶναι δύσκολον πράγματι ν' ἀντιληφθῇ τις, **ὅτι πᾶν ἀντικείμενον πνευματικῆς τάξεως, ὅπως ἡ γνῶσις, αἱ ἰδέαι, ἡ ψυχή δέν δύνανται νά λάβουν ὑλικήν ἀντικειμενικότητα, ὅπως ἕν δένδρον, ἄν καί αὗται δύνανται νά ὑφίστανται ἀντικειμενικῶς ἐπίσης, ἀλλ' εἰς ἄλλον τινα κόσμον, τόν κόσμον τῶν ἰδεῶν.**

Πάντα ταῦτα τά ἀντικείμενα πνευματικῆς τάξεως, ἐπί παραδείγματι ἕν σύστημα ἰδεῶν, ἔχουν ἕκαστον τήν ἱστορίαν τῆς ἀναπτύξεώς των εἰς τόν κόσμον τῶν ἰδεῶν. Ἰδού διατί ἡ ἄϋλος ὑπόστασις εἶναι ἰδέα.

Ἀλλ' ἡ ἰδέα εἶναι μία δύναμις, ὅπως καί ἡ ἀληθής πραγματικότης. Ἡ γνῶσις εἶναι ἡ ἄϋλος δύναμις, ἡ μεγαλυτέρα καί πραγματικωτέρα. Διά τοῦτο ὁ Θεός, ἡ Γνῶσις τῶν Γνώσεων, ἡ Ἰδέα τῶν Ἰδεῶν δρᾷ διά Δυνάμεως Ἀπείρου ἐπί τοῦ ὑλικοῦ κόσμου.

Ἡ γενική ἀλήθεια, ἡ ἀφηρημένη, εἶναι διά τόν ἄνθρωπον τό πολυτιμότερον πάντων τῶν ἀγαθῶν. Ἡ γενική ἀλήθεια εἶναι ὁ ὀφθαλμός τῆς λογικῆς καί ἄνευ ταύτης ὁ ἄνθρωπος εἶναι τυφλός. Δι' αὐτῆς διανοίγεται ἡ ὁδός τῆς ὑγιοῦς κρίσεως, δι' αὐτῆς μανθάνει τό καθῆκον αὐτοῦ καί τόν προορισμόν του καί προάγεται εἰς τάς ἀνθρωπιστικάς ἰδέας.

Αἱ γενικαί ἀλήθειαι, τάς ὁποίας εὑρίσκεται εἰς τήν ἀνάγκην νά γνωρίζῃ πᾶς ἄνθρωπος, διότι ἡ γνῶσις αὐτῶν ἤθελε βοηθήσει αὐτόν εἰς τήν ἀπόκτησιν τῆς εὐτυχίας του, δέν εἶναι ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ.

Αὗται εἶναι Θεῖον ἀγαθόν, ἀνῆκον εἰς πάντα ἄνθρωπον, δικαιούμενον νά ἐπικαλῆται ἐν πάσῃ περιπτώσει αὐτάς εἰς οἱονδήποτε τόπον καί χρόνον. Οὐδείς δύναται ν' ἀποστερήσῃ τόν ἄνθρωπον τῶν καρπῶν τῶν γενικῶν ἀληθειῶν, διότι ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι ἡ πλέον ἄδικος, ἡ μισητοτέρα ὅλων τῶν κλοπῶν, **διότι ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἐπουράνιον δῶρον, ἀνῆκον εἰς πάντας τούς ἀνθρώπους.**

Ἡ ἰδιοκτησία τῶν ἀνθρώπων ἔχει ὡς ἀφετηρίαν αὐτῆς τήν ὠφέλειαν. Ὅπου δέν πηγάζει ὠφέλεια, δέν εἶναι δυνατόν οὔτε δικαίωμα ἰδιοκτησίας νά ὑπάρξῃ. **Ἐν τῇ ἠθικῇ ὅμως τάξει τά πάντα εἶναι ὠφέλεια, ὡς συμβάλλοντα εἰς τήν ἠθικήν διαμόρφωσιν καί τήν πρόοδον τοῦ**

ἀνθρωπίνου γένους.

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἡ Δικαιοσύνη, εἶναι ὁ μέγας κατήγορος τῆς ἀδικίας, ὁ μέγας τιμητής τῆς κοινωνικῆς παρακρούσεως, ὁ κοινός ὑποστηρικτής τῶν δικαιωμάτων τῶν πτωχῶν καί τῶν ἀδυνάτων, ἐπί τῆς ζωῆς καί τῶν ἀγαθῶν αὐτῆς.

Τίς δύναται ν' ἀντιταχθῇ ἐναντίον τῆς Ἀληθείας πρόσωπον πρός πρόσωπον; Προσπαθοῦσι πάντοτε ν' ἀκρωτηριάσουν καί νά διαστρέψουν αὐτήν, συνηγοροῦντες δῆθεν ὑπέρ αὐτῆς καί ἐπικαλούμενοι αὐτήν. Ἐν τούτοις πάντοτε αὕτη διά μέσου τῶν στενομένων παγίδων, διά μέσου τῶν κατακλυσμῶν καί τῶν καταιγίδων, τῶν στρεφομένων ἐναντίον της, προβάλλει πάναγνος καί ἀκτινοβόλος, ὅπως ἐμφανίζεται ὁ λαμπρός ἥλιος, διασπῶν τά νέφη τά συσκοτίζοντα αὐτόν, ὡς ἄστρον παρήγορον καί ἐλπιδοφόρον τῶν χειμαζομένων ὑπὸ τῆς βαρβάρου βίας, ἥτις εἶναι τέκνον, τοῦ ψεύδους.

Ἡ Ἀλήθεια αὕτη εἶναι ἐντελῶς ξένη, **διάφορος τῆς ἀτομικῆς ἀληθείας τοῦ καθ' ἡμέραν βίου τῶν ἀνθρώπων,** ἡ ὁποία συχνάκις εἶναι πρᾶγμα διάφορον εἰς τήν κοινωνικήν τῶν ἀνθρώπων οἰκονομίαν.

Ποσάκις πλεῖστοι ἄνθρωποι δέν χαρακτηρίζονται ὡς ἀληθεῖς, μεταχειριζόμενοι τήν ἀλήθειαν τοῦ κόσμου, ἐνῷ οὐδέποτε ἠσθάνθησαν τὸ ὑπερκόσμιον ἄρωμα τῆς πραγματικῆς Ἀληθείας. Ἡ ἀλήθεια αὐτῶν περιορίζεται καί ἐξαντλεῖται εἰς ὀχληράς λεπτομερειακάς ἀφηγήσεις γεγονότων, τά ὁποῖα ἀναφέρουσι πιστῶς τὸν τόπον, τόν χρόνον, τά πρόσωπα, μή ἐξαίροντες τὸ ἄξιον ἐξάρσεως καί μή ἐπιτρέποντες οὐδεμίαν θέσιν εἰς τήν φαντασίαν των.

Ὅταν τά γεγονότα εἶναι ἄσχετα πρὸς τάς ὑποθέσεις αὐτῶν καί τά συμφέροντα, ἐμφανίζουσιν, ἐν τῇ διηγήσει τήν μᾶλλον ἀπαραβίαστον πιστότητα καί διά τῆς κριτικῆς αὐτῶν ἀπονέμουσι σεβασμὸν ἀπόλυτον πρὸς τήν Ἀλήθειαν.

Ἐπικαλοῦνται ἐπιδεικτικῶς αὐτήν, κηρύσσονται συνήγοροι αὐτῆς καί ἀρέσκονται νά ὀνομάζωνται ὑπό πάντων τῶν ἀνθρώπων φιλαλήθεις.

Ἐν τούτοις ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ὅταν πρόκειται νά πραγματευθῇ ἰδίαν τινα ὑπόθεσιν, ὅταν ἡ

ἀφήγησις γεγονότος τινος ἔχει καί σχέσιν τινα πρὸς τό προσωπικόν αὐτοῦ συμφέρον, τότε δέν διστάζει ποσῶς νά κάμῃ χρῆσιν πάντων τῶν δυνατῶν τρόπων, πάντων τῶν χρωμάτων τοῦ λόγου, ἵνα παραστήσῃ τὸ ἀφηγούμενον γεγονὸς ὑπὸ τήν μᾶλλον συμφέρουσαν αὐτῷ μορφήν.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐάν τὸ ψεῦδος ἤθελε θεωρηθῇ χρήσιμον, μετ' εὐχαριστήσεως καί ἀδιστάκτως κάμνει καί τούτου χρῆσιν.

Χάριν τῆς προνοίας χαιρετᾷ εὐχαρίστως τήν ἀλήθειαν.

Ὅθεν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δέν εἶναι δυνατόν νά ἔχωσιν οὐδεμίαν ποτέ συνάφειαν μετά τῆς ὑψηλῆς Ἀληθείας. **Ἡ ἰδέα τῆς Ἀληθείας διά τόν λάτρην αὐτῆς εἶναι ταυτόσημος μέ τήν Δικαιοσύνην, ὥστε λαμβάνει πάντοτε ἀδιακρίτως τήν μίαν ἐξ αὐτῶν ἀντί τῆς ἄλλης.**

Ἡ Ἁγία Ἀλήθεια, τήν ὁποίαν λατρεύει μέ ἄδολον ἁπλότητα ἡ καρδία αὐτοῦ, παραμένει πάντοτε ἀδέκαστος ὑπό τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς. Δέν ἔχει ἀνάγκην ματαίων λέξεων, οὔτε ἐξωτερικῆς λατρείας. **Ἔχει τόν θρόνον αὐτῆς εἰς τήν ἀγνήν Συνείδησιν, τῆς ὁποίας εἶναι ἡ Θεία ἀπήχησις, ἀπομακρύνουσα τάς σοφιστείας τῶν ἀνθρώπων.**